

այդ պատճառով չորս տարի երկարածագի յօրինումն իր նկարին, զոր երբեք աւարտած չամարեց, Գիտենք նաեւ որ երաժիշտներ, հրապարակողներ եւ կազմողներ կը խմբէին նազելի օրինակին շուրջը, որպէս զի նուազներուն ու իւրաքանչեւին մէջ անոր դէմքին արտայայտութիւնը միշտ լուսաւորուած մնար քննույլ ուրախութեամբ մը, եւ ինքն իսկ Վինչի իր յիշատակներուն մէջ կը գրէ թէ երբեք իր նկարը այնչափ առաջ տարած չէր որչափ այն պահերուն երբ անշարժ, անոր դիմացը, կը նայէր ու կը խոկար: Սէրը, Երգն ու Լուսթիւնը համադրոճեցին ուրեմն որպէս զի ծնէր Վինչիին մշտեան իր զաւակներուն ամենէն թանկագինը:

Անաւատիկ անիկա, տեղեղուածը — երազի խորքի մը վրայ, ուր կապոյտ բարակ ժայռեր կը բողբոջին մանուածապտոյտ փութերու մէջէն, կը յանձն ա՛ն, երազի կի՛նը, թագուհին՝ գիտցողներու անբարբառ ու թողարկեալ ընտանիքին: ձևկաւոր, թեթեւօրէն գրեթէ արժ, մտածման անօթի մը պէս կը կլորնայ սեւ թափանցիկ լաշակին տակ, որուն երկու ճովերէն մութ շէկ մագլերու կրկին հիւսկէնները ոլորեալով կը կախուին եւ կ'երթան թափփփիլ մինչեւ կենդանի փոխարկը կուծքին: Դեմքը, որուն դիմական ձուածնուր կը հանգչի ստուերով փայփայուած սլացիկ ճապուկ վղին վրայ, կը ներկայացնէ, իր ներդաշնակ ու թաւշնի եղեւէջներով, զերազոյն փթթումը Ենորհին որ Նորթին մարդկային ձեւէն արտայնուած ըլլալ երբեք: Աչքերը փոշեծեւ նրբաւորը յօնքերուն ներքեւ թուօրէն բացուած՝ անուշութեան ծաղիկներու պէս, կուսիւրուն եղբրքը թեթեւ մթնութեամբ մը պաշարուած՝ որ փափուկ խոնջիլքի մը քօրը կը ձգէ անոնց վրայ, ընկղմած կը ծածանին աներկրաւոր նայուածքի մը մէջ ուր հեռաւոր ծագումը կը զգացուի ժպիտներու ժպիտին Բերանը, մըստոս ու նուր միանգամայն, չըթեմանք զի՞նք քաղցրօրէն վազկէտուն, եղբայրիկները զէպի վեր այտերուն մէջ փոսուած, կ'ամփոփուի ինչպէս կնիք մը վարդագոյն՝ զաղտնիքին վրայ: Թուխ կանանչ խոպոպեալ պատմուճան մը երկուղածարար կը վարագորէ լանջքը, որուն ծնունդը միայն կը մարտուի վերին եղբրէն: Եւ ձեռքերը զոգին մէջ կը միանան ու կը փակուին:

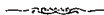
Ասիկա Կոյսն է որ մեր սողունը ապրելէ առաջ, կեանքը գիտցաւ եւ չհաճեցաւ ապրիլ:

Իր գերագոյն գեղեցկութիւնը կը ծնի իր զերազոյն արտոնութենէն Ասիկա Հոգին է գինոված ներքին երաժշտութեամբն իր մաքուր մտածմանը: Ասիկա Կինն է որուն աշուշները խելայեղ երկրպագութիւններուն կը մղեն եւ անկարելի տենչանքները կը ներշնչեն, բայց որուն բերանը, անմատոյց ամէն տարփանքի, երբեք պիտի չերկնայ վաղանցուկ Կրքին գոհիկ հպումներուն: Ասիկա Խորհուրդին Տիրամայրն է, որուն առջեւ պիտի երթան սփոփուիլ կեանքին կեղեւէն զրուած բոլոր աղետական մտքերը:

ԱՐՇԱԿ ԶՊՊԱՆԵԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՀԱՅԵՐԸ Ի ԲԱՆԻՔ. — Վարամ Սվածեան, որ էռոտի արահին իր մասնաւոր նուազահանդէսներովը արգէն ունեցած էր գեղեցիկ յաջողութիւններ, առաջին անգամ ըլլալով հրաւիրուեցաւ մեծ ցերեկայթի մը, որ տրուեցաւ հոկտ. 19ին Թուրքաստէնայի պալատը, ի նպաստ Մուսնիթի մէջ հաստատուելիք ազատ երախաներու ապաստանարանի մը, եւ որուն կը մասնակցէին Թէաթո-Ֆոնանէն, Օրէնպէն, Վոտվիլէն, Օտէնէն արուեստագէտներ, ինչպէս Բոքլէն Գատէ, Սիւլքիսէնք, Ֆիլիք Կառնիէ, Ժիլտէս, եւս, Սվածեան զարկաւ իր հեղինակութիւններէն մին, Միքոց ա զառնէնիէն. կատր՛ իր մրկալից ու վիհ ներշնչմամբ, եւ արուեստագէտին կրակոտ ու ճարտար զարնը ուսածը երկարատեւ ծափահարութիւններով ուղղունուեցան: Սրտանց կը շնորհաւորենք մեր բարեկամն ու աշխատակիցը, որ ոչ միայն շայոց վարպետ գրագէտներէն մէկն է, այլ եւ կոչուած է Բարիգի հռչակաւոր երաժիշտներուն կարգը անցնելու:

Երուանգ Մանուէլեան, որուն անունը գիտական աշխարհին մէջ նշանակելի տեղ մը գրաւեց յորմէհտէ Պ. Մաթիաս Տիւվալ Չլային Բլիշներու լրայ անոր կատարած հիւսուածարանական հետազոտութիւնները հրապարակեց իր ամսագիրը զապիստութեամբ եւ Թրվի Միսնիքիի (մարտ 11) յօդուածով, յառաջ տանելու:

վրայ է իր աշխատութիւնները, որոնք կենսական նպաստ մը կը բերեն ջլային դրութեան մեծագոյն երեւոյթներուն բացատրութեան :

Մեր ընթերցողները թերեւս արդէն գիտեն, հայ մամուլ մէջ այդ մասին հրատարակուած յօդուածներէն, թէ Մանուէլեան, իր դիտողութիւններէն եւ փորձարկութիւններէն յաջողեցաւ համարի, Մաթիաս Տիւվալ վարպետին հետ, ընդհանուր վարկածի մը, որ այսօր հանրածանօթ է *hypothèse des nervi nervorum* (ջիղերու ջիղին վարկածը) անունով, եւ որու համեմատ կը հաստատուի գոյութիւնը բարձրագոյն ջլային բջիջներու որոնք կը վարեն եւ կը կանոնաւորեն ջլային դրութիւնը :

Այս վարկածը քալ մը աննկ կուտայ այն նոր ու մեծ ճամբուն մէջ զոր բացին Քէօյնիքըր, Կոլճի, Բահալ, Մաթիաս Տիւվալ Մանուէլեանի աշխատութիւնները սկսած են եւրոպեական աւազգրութիւն մը գրաւել : Ա. Պինէ, Սոպոնի բնախօսական հոգեբանութեան աշխատանոցին տնօրէնը, իր այս տարուան Հոգեբանական Տա. Բեգիփին մէջ գրեթէ ամբողջութեամբ արտատպած է Մաթիաս Տիւվալի դասախօսութիւնը, իր կողմէ գնահատական դրուատալից ուսումնասիրութիւն մը աւելցնելով, եւ այդ տախիով խնդրած է Մանուէլեանէն մէկ քանի լուսարանութիւններ եւ գծագրութիւններ, որոնք հրատարակուած են նոյն յօդուածին հետ :

Պրիւքէլի Էնկալիդի Սոլլիէն, Բօֆ. Տըմուս եւ Տր. Քէոզոն, որոնք ծանօթ են նոյն ճիւղին մէջ իրենց աշխատութիւններով, իրենց լապտաթուռոյն վերջին հրատարակութեան մէջ մեծ գովաստով կը յիշեն Մանուէլեանի հետազօտութիւնները եւ իրենց նոր կատարած փորձերով կը հաստատեն անոնց ճշգրտութիւնը :

Բորդուկալիցի գիտնական մը, Աթիաս, ջլային բջիջներու վրայ երեւցած վերջին քննութեանց մասին ընդհանուր տեսութիւն մը հրատարակած է մօտերս, ուր շատ կարեւոր տեղ մը կուտայ Մանուէլեանի ձեռք ձգած արդիւնքներուն :

Ուրախութեամբ կը ծանուցանենք մեր երկտասարդ եւ արդէն մեծանուն բարեկամին յաջողութիւնները, որոնք պիտի շարունակուին, եւ որոնց մասին հաճոյքով պիտի տեղեկացնենք միշտ մեր ընթերցողները :

Կոյժ մը տալ Նոյեմբեր 5ին Իւնիոն Բոնքիեկէ սրահին մէջ, հայ մեծ վիպասան Խաչատուր Աւրովեանին մահուան յիսնամեակի ազգային տօնին առթիւ : Միութիւնը յաջողած է պատրաստել շատ փայլուն յայտագիր մը, շնորհիւ բարիգաւնակ հայ արուեստագէտներու եւ արուեստաւէրներու գործակցութեան : Զերմայէս կը ծափարենք մեր ուսանողութեան այս գեղեցիկ նախաձեռնութիւնը, եւ ապահով ենք որ Բարիգի հայ գաղթականութիւնը պիտի փութայ գնահատել եւ քաջալերել երեկոյցն ու անոր կազմակերպիչները :

ԱՆԳԻՒԼԱՍ ԱՐԴՈՐՈՒՆԻ. — Սեպտեմբերի սկիզբները, Գերմանիոյ Ախեն քաղաքին մէջ, մեռաւ Անդրէաս Արծրունի, Մշակի հիմնադիր Գրիգոր Արծրունացի եղբայրը : Անդրէաս Արծրունի մին էր այն մեծ դէմքերէն որ Եւրոպայի մոտաորականութեան մէջ հայ ցեղին յարգելի ներկայացուցիչները կը հանդիսանան : Առաջին Հայը եղաւ որ Գերմանիոյ մէջ յաջողեցաւ դասախօս անուանուիլ եւ մասնագէտ գիտնականի համար վայելել :

Մնած էր 15 Նոյեմբեր 1847ին, Մոսկուա 64ին, աւարտելով Թիֆլիզի գիմնազիոնը, մոտաւ Ս. Բեդէրսպուրի համալսարանը, ուրկից 68ին անցաւ Հայտելպէրկի համալսարանը : 70ին աւարտեց եւ չմիադիտութեան առջնորդի վկայական ընդունեց : 75—77ին Սթրասպուրկի մէջ օգնական ուսուցիչ եղաւ, 77—83ին Գերմանիոյ մեծագոյն համալսարանին, Պէրլինի համալսարանին մէջ Բոլիւս.սօսնից կարգուեցաւ, 83—84ին, արտասովոր դասախօս : Պէլլուաի համալսարանը, 84—98ին սովորական դասախօս Ախենի բաղմարուեստեան դպրոցը : Իր դասախօսած ճիւղն էր հանքաբանութիւն :

Արծրունին լոյս ընծայած է յիսունի չափ գիտական գրուածքներ, որոնցմէ նշանաւոր են բիւրեղներու վրայ աշխատութիւնը, նեֆրիթներու, գլաքիդներու մասին գրուած քննութիւնը, քարացած գործարանական մարմիններու վրայ հետազօտութիւնները, եւնա Արծրունի իրական ծառայութիւն մատուցած է հանքաբանական գիտութեան : Իր չնորիւ գտնուած է ամբողջ շարք մը նոր միկոնալիտներ : Իր հաւաքածոները որ Ուրալի, Կովկասի եւ Ամուրիկայի Բրիտանական Կուխնային մէջ կատարած ճամբորդութիւններու միջոցին ժողովուած են, կը գտնուին այժմ Ախենի բաղմարուեստեան

Բարիգի Հայ ուսանողաց Միութիւնը որոշած է գրական եւ երաժշտական հանդիսաւոր երեւ-

զպրօքը և Արծրունին ընտրուած էր թղթակից-անդամ Թուրքիի արքայական ակադեմիային, Պրէմիէնի աշխարհագրական ընկերութեան, Ու-րալեան բնագիտական ընկերութեան, Բէ-զէրպուրկի կայսերական ակադեմիային, պատ-ուոյ անդամ՝ Բէզէրպուրկի կայսերական հան-քարանդակային ընկերութեան, և անդամ ուրիշ շատ ընկերութիւններու (1)։

Գերմանիոյ ամենէն կարեւոր գիտնականները, ի միջի այլոց՝ երեւելի Վերխովի որ անձնա-պէս կը ճանչնար և կը յարգէր Արծրունին, մեծ ցաւ յայտնած են գիտական աշխարհին կրած այս կորուստին համար։

Արծրունի ոչ միայն ճշմարիտ գիտնական մըն էր, այլ միանգամայն անկեղծ ազգասէր մը։ Երբ անոր դատաւոյ անուանուելուն լուրը հաղորդ-գելով, Մշակ յայտարարեց թէ Անգրէաս Արծ-րունի առաջին հայ բռնապետն է այդ ճիւղին մէջ, երկաստաբար գիտնականը հետեւեալ յուզիչ նամակը կը գրէր իր եղբորը լրագրին։

« Թող չդատապարտեն ինձ հայրենակիցներս որ ես հեռու եմ հայրենիքից. ինձ համար մի գործունէութիւն եմ ընտրել և եւ իմ ոյժերս այս-պէսով պէտք է, գոնէ առժամանակ, գործ գնեմ առանց անմիջական օգուտներ բերելու հայրե-նակից հասարակութեանը։ Բայց թող յիշեն որ իմ ընտրած ճանապարհս ամենայն ազգութիւնից դուրս է, որովհետեւ գիտութիւնը միջազգային է, չնայելով որ այս կամ այն երկրում նրա զարգացմանը աւելի նպաստում են քան թէ մի ուրիշն մէջ, և եւ ինչ որ գիտութեան ասպարի-զում կատարուում է մի երկրի մէջ՝ մենակ այն երկրի սեփականութիւնը չէ, այլ նոյնքան պատ-կանում է ևս մի այլ երկրին, որ քուցէ ժամա-նակաւորապէս աւելի անաշուղ պայմանները մէջ գտնուելով, կարող է գիտութեան ճանապարհի վրայ աւելի քիչ արդիւնաբերել, իսկ այն գի-տութիւնը որ իմ պարապմունքների առարկան է, կարող է ժամանակով մեր երկրին դեռ մեծ արդիւնքներ բերել, աչքի առելու ունենալով երկրի նաւթային գանձերը, որոնք ապագային կարող են մեր երկրի հարստութեան աղբիւր դառնալ։ Միւս կողմէն գուցէ ևս մեր հայրենիքը որ համեմատաբար շատ քիչ է հետազոտւած, գիտութեան համար շատ օգտակար կարող է դառնալ, ներկայացնելով մի դեռ անմայկ բայց հարուստ դաշտ, որ աթմանի է ուսումնասիրած

լինելու. թող թոյլ տրուի ինձ յուսալ որ ես դեռ եւս մի անգամ այնքան երջանիկ կը լինիմ որ ինձ կ'աջողվի իմ ոյժերս մեր հայրենիքին նուիրելու ևս այսպէսով ապացուցանելու որ մեր երկրին պիտանի դառնալը անհաղար մտածմուն-քիս առարկայ է ևս իմ մշտական ձգտումսն ։ »

Ո՛րքան սիրուն, ո՛րքան ազնիւ է այս զգա-ցումը որով Արծրունին կերպով մը ներում խնդ-րելու ձեւ կաննէ իր ազգէն՝ ինքզինքը ամբող-ջապէս անոր ուղղակի ծառայութեանը դնել չկա-րենալուն։ Յիշեցնե՛ք այդ գեղեցիկ հատուածը մանաւանդ այն տեսակ մը Հայերուն համար ո-րոնք օտար երկրի մը մէջ հազիւ դիրք մը կը չինեն, կը փութան իրենց հայր-Թիւնը ուրա-նալ։ Անդրեան Արծրունի, բացի այն բարձր օ-գուտէն զոր իր ցեղին մատուց Եւրոպայի գիտ-նականներուն շարքին մէջ հայ անուն մը աւել-ցնելով, կը ցաւ միանգամայն ուղղակի նպաս-տել իր ազգին զարգացմանը, Մշակին անընդ-հատ ուղարկելով թղթակցութիւններ, գիտա-կան, քաղաքական, բարոյական, ազգային ինտիլիներու վրայ, ամէնքն ալ տողորուած ազ-նիւ, ազատ ոգւով մը։

Արծրունիի մասն իսկ պատիւ կը բերէ իրեն. այդ կանխաձեռն մանր արդիւնքն է իր դիւցազ-նական գիտասիրութեան 1894ին Արարիկին կա-տարը վերելքը՝ հզօրապէս խախտած էր անոր առողջութիւնը. բայց հակառակ ասոր, իր խու-զարկութիւնները առաջ տանելու համար, Ամե-րիկայի լեռները քնաց, երկու տարի ետքն ալ Ռուսաստան անցաւ։ Ուրաղ վրայ բարձրաճաշակ այդ վերջին յանդգնութիւնը իր արդէն քաջայ-ուած կազմուածքին վերջին հարուածը տուաւ։

ԹԻՒՆՆԵՐ. — Կովկասի թերթերէն կ'իմա-նանք թէ Դաւիթ Թրեանց (զոր ռուսահայք թուրքան կոչելու քամաճոյն ունեցան մինչեւ վերջը) մեռեալ է Թիֆլիսի մէջ։ Թրեանց Պոլսոյ հին դերասանական խմբին համակրելի անգամ-ներէն մէկն էր։ Ռշտունիէն յետոյ, մեր ամե-նէն օժտուած կատակերգուն կը համարուէր։ Դժբաղդաբար, իր բնական սիրուն ձիւրքերը չէր կրցած կամ չէր ուզած լուրջ ու պիտակից ար-ուեստի մը գործածել. ևս յաճախ աւելի միմոս մը եղաւ քան ճշմարիտ կատակերգու։ Բայց հայ թատրոնի պատմութեան մէջ չմոռցուող ա-նուններէն պիտի մնայ անունն այդ առաձգա-կան, արագաշարժ, ծայրայեղօրէն հաղած մար-դուն որ ծամառութիւնն էր մարմնաւորեալ։

(1) Այս կենսագրական տեղեկութիւնները կը բաղկեն Ալեկէն Ե Մշակի իր զբոսած հետագրէ մը։

է հայ թատրոնին, խեղճ հին աղւոր հայ թատրոնին որուն արդէն ստուերը միայն կ'ապրէր երկայն ատենէ ի վեր : Այն պահուն ուր թըրեանց կը մեռնի, կ'իմանանք որ Ֆասուլեանեան ծանրապէս հիւանդ՝ կը տառապի : Տիկին Ֆասուլեանեան, կը գրէ Իրաւունք, ներկայացում մը կազմակերպելու վրայ է վառնայի մէջ ի նըպատ իր ամուսնոյն : Կը յուսանք որ վառնայի հայութիւնը զբաղան համակրանքի ապացոյց մը տալ պիտի չզրանայ մեր թատրոնի ոռմանդիկ օրերուն ամենէն խանգարման ներկայացուցիչներէն մէկուն :

ՊԵՐՏ ՊԵՐՏԵԱՆՆԵ. — Մորճի մէջ կը կարգանք թէ Պ. Պերճ Պոռեանց, որ քառասուն տարի շարունակ դպրոցական ասպարէզին մէջ գործած է, նախ իբր տեսուչ Կովկասի ծխական դպրոցներուն, յետոյ իբր թեմական վերատեսուչ ծխական դպրոցներու, եւ վերջին տասնըմէկ տարիներուն ալ իբր ուսուցիչ Թիֆլիսի ներսիսեան զարանոցին, ներկայ տարւոյ սեպտեմբերէն սկսեալ վերջնապէս քաշուած է ուսուցչական պաշտօնէն, եւ վեհ. Կաթողիկոսին առաջարկութեամբ, պիտի ստանայ մինչեւ մահը տարեկան 600 ռուպլի՝ զոր իրեն պիտի հասուցանէ ներսիսեան զարանոցի հոգաբարձութիւնը :

Բարոյական աշխատանքներուն համար հանգրտանէն թոյլակի հաստատումը մեր մէջ՝ ամենէն կարեւոր քայլերէն մէկն է զոր կ'առնենք դէպ ի քաղաքակրթութիւն : Կը մտածենք որ ուսանալոց այս գեղեցիկ նորամուծութիւնը փոխանցուել նաեւ թրքահայոց, որոնց մէջ գրագէտներու եւ ուսուցիչներու անօթութիւնէ մեռնիլը սովորական երեւոյթ մըն է : Մեր անկեղծ ուրախութիւնները կը յայտնենք ուսուցիչ Պոռեանցին, սպասելով որ ընդհուպ հանդիսաւոր յարգանք մը կարենանք մատուցանել զբաղէին, Սոս եւ Վարդիթերի, Կոռուածաղիկի, Տեգեղու գողորիկ, համեղ վկայողին :

ՔԷՅՔՈՒՆԻ ՀԱՄԱՐ. — Նոր կեանքի հրաւերին վրայ՝ Նիւ-Եօքքի Տիգրիս լրագրին նախաձեռնութեամբ ի նպատակ Տէյթունի հայ հասարակութեան բացումն հանգանակութիւնը յայտնութեամբ կը յառաջանայ : Ամերիկայի հայութիւնը, երկրին ամեն նահանգներէն փութալով մասնական եւ հաւաքական գումարներ ուղարկել Տիգրիսին, երակտալէտ համակրութեան մը ապացոյցը կուտայ Տարտուս լեռնականներուն

որոնք վերջին գէպքերու տխուր շրջանին մէջ՝ հայ ժողովրդին պատիւը փրկեցին իրենց արի դիմազրութեամբը եւ որոնց այսօրուան նիւթական ողբալի կացութիւնը՝ պէտք է ուղղուած թիւնը գրաւէ բովանդակ Հայութեան : Կը յուսանք որ Ամերիկայի Հայոց օրինակին պիտի հետեւին ուրիշ երկրներու Հայերն ալ, օգնութեան հասնելով մեր Տէյթունի ազգակիցներուն որոնք թրքին դիմացը անվախ ցցուեցան, բայց որոնք այսօր գերինք անգոր կը զգան աւելի մեծ թշնամի մը, Անօթութեան առջեւ :

ՀԱՅ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ՝ ԵՒՐՈՊԱՅԻ ՄԷՋ

Ռըվիտ sk Ռըվիտ Սեպտ. 15 թուով հրատարակուած է Ֆրանսերէն թարգմանութիւնը մեր աշխատակից Վ. Փափազեանի մէկ նորոգէպին, Խեղի զրօսակները, քաղուած իր Տուրխասի յիշողութիւններ հատորէն : Թարգմանութեանը կ'ընկերանայ ներքոգլխից կենսագրական ծանօթութիւն մը Թրքահայոց կեանքին պատկերներու, Սաքոբոյն, Անյազին, Խաթ.Սաքային իսկատիպ ու կենդանի գրագէտին վրայ :

Գերմանացի նոր բանաստեղծ մը, Արթուր Լայպթ, Լայքեիկի մէջ հրատարակած է գրքիկ մը, Հայ Բանաստեղծներ (Armenische Dichter) տխուր ու մահաց քերթուածոյ մըն է մեր բանաստեղծներէն ոմանց քերթուածներուն ու տաղերուն, գերմաներէն ռոմանալի վերածուած : Հատորը կը պարունակէ կտորներ Սէյադի (Մատթեանց), Պետրոս Դուրեանի, Ռափայէլ Պատկանեանի, Մկրտիչ Պէյիկթաշեանի, Ղուկաս Ալիշանի, Սարակ Զօպանեանի, Յովհաննէս Յովհաննիսեանցի, Դուրիսեանի, Ս. Շահաղեղեանցի, երգեր Սայադ-Նովա, Թուրինջ, Աղբար, Ստեփաննոս եւ Քէօսա աշուղներէն, եւ բազմաթիւ ժողովրդական բանաստեղծութիւններու Այս վերջիններուն թարգմանութիւնը շատ յաջող է եւ սիրուն : Մինչդեռ գրական քերթուածներուն իմաստը յաճախ խանգարուած, երբեմն նոյն իսկ տողեր ու տուներ կ'ընտառուած են, յանդաւոր թարգմանութեան գծաւարտութեանց յաղթելու համար Քայց հակառակ ալ մէկ քանի թերութեանց, Պ. Լայպթ ջերմապէս շնորհաւորելի է իր բարձրօրէն հայասէր ձեռնարկին համար :

Le gérant : Georges WALINE.

10-98 2517. — Paris. Typ. Moësis Père et Fils, rue Amolot, 64.